

Кафедра філософії і політології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету Менеджменту

І. М. Писаревський)
_____ 2014 року
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ

галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування

напрямок 6.030601 Менеджмент

факультет Менеджменту

Робоча програма з дисципліни «Соціологія» для студентів за напрямом підготовки 6.030601 Менеджмент.

Розробник: старший викладач Зінчина Олександра Борисівна

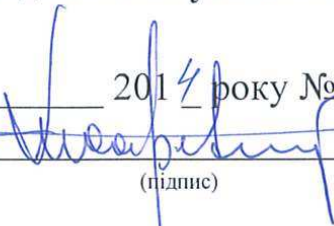
Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри філософії і політології.

Протокол від «29» 08 2014 року № 1

Завідувач кафедри (В. В. Корженко)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри туризму і готельного господарства.

Протокол від «29» 08 2014 року №

Завідувач випускової кафедри (І. М. Писаревський)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві.

Протокол від «29» 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (М. М. Новікова)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри управління проектами в міському господарстві і будівництві

Протокол від «29» серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (І. В. Чумаченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри транспортних систем і логістики.

Протокол від «29» 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (В. Т. Доля)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Презентовано ВВ) «9» 09 2014 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
12	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр(и)	
		3-й	4-й
Загальна кількість годин – 72	Галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування Напрямок 6.030601 Менеджмент	Лекції*:	
17 год.		2 год.	
Модулів – 1		Практичні, семінарські*:	
17 год.		4 год.	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		Лабораторні*:	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Фахове спрямування «Менеджмент готельного, курортного та туристського сервісу», «Менеджмент міжнародного туризму», «Менеджмент організацій міського господарства», «Менеджмент проектної діяльності», «Логістика» Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота*:	
		38 год.	66 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	9 год.
Індивідуальне (науково- дослідне) завдання (ІЗ): контрольна робота (для заочної форми навчання) – 9 годин		Вид контролю:	
		Екзамен («Менеджмент готельного, курортного та туристського сервісу», «Менеджмент міжнародного туризму») Залік («Менеджмент організацій міського господарства», «Менеджмент проектної діяльності», «Логістика»)	Екзамен

Примітка:

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 47%, для заочної форми навчання – 8%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з історією соціологічної думки та проблемним полем української і світової соціології.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціологія» є:

- надати студентам цілісне уявлення про суспільство;
- сформувати навички оперування теоретичним та фактичним матеріалом;
- допомогти в розумінні процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві в різних його проявах;
- навчити інтерпретувати і використовувати у професійній діяльності та в повсякденному житті знання з емпіричної соціології.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- структуру, функції, категоріальний апарат дисципліни;
- сутність основних концепцій розвитку суспільства;
- основні етапи розвитку світової та української соціології;
- сучасні тенденції розвитку соціологічної думки;

вміти:

- вміти використовувати отримані знання;
- вміти відобразити наукову об'єктивність аналізу різноманітних соціальних змін і подій;
- аналізувати динаміку нових викликів і впливу сучасного суспільства;
- пояснити соціальну нерівність у суспільстві;
- органічно синтезувати теоретичне і емпіричне обґрунтування природи соціального.

мати компетентності:

- застосовувати основні положення і методи соціологічної науки при вирішенні професійних задач;
- застосовувати соціальне мислення до аналізу суспільних явищ та процесів,
- вміти розрізняти соціальне в індивідуальному, загальне в конкретному, розглядати власні дії з позиції суспільного контексту;
- використовувати одержані знання з метою ефективною кооперації з колегами, для роботи в колективі;
- використовувати методи збору, обробки й інтерпретації комплексної соціальної інформації для рішення організаційно-управлінських задач.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Соціологія

ЗМ 1 Загальні питання теорії соціології.

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство

Визначення соціології, її предмет та об'єкт. Підходи до структури соціології. Загальнонаукові методи та конкретно-наукові методи. Функції соціології: Значення соціології для розв'язання соціально-економічних і політичних проблем модернізації українського суспільства.

Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку

Теоретичні та соціальні передумови виникнення соціології. О. Конт – засновник соціології. Класичний тип науковості, основні принципи класичної методології. Некласичний тип науковості, основні принципи некласичної методології. Методологічні засади марксистського вчення про суспільство. Українська соціологія: історія та сучасність. Основна проблематика сучасної вітчизняної соціології.

Тема 3. Соціологічна теорія суспільства

Поняття суспільства. Соціальна структура. Соціально-класова структура суспільства, стратифікаційна теорія суспільства. Історичні типи соціальної стратифікації. Соціальні групи та їх види. Соціальна мобільність: визначення поняття, умови, причини. Соціальна мобільність в Україні. Загальносоціологічні концепції суспільного розвитку.

Функціоналістський та конфліктологічний підходи до суспільного розвитку. Циклічна теорія розвитку суспільства. Глобалізація в сучасному світі. Суспільні рухи.

ЗМ 2 Особистість в системі культури

Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків

Визначення особистості в соціології. Розрізнення понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість». Рольова теорія особистості. Поняття «соціальний статус» та «соціальна роль». Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Поняття ресоціалізації.

Тема 5. Девіантна поведінка та соціальний контроль

Поняття девіації. Проблеми оцінки девіації. Загальна характеристика основних соціологічних теорій девіації: теорія аномії (Е. Дюркгейм), культурного перенесення (Г. Тард), конфлікту (марксизм), стигматизації (Е. Лемерт, Г. Бекер, К. Еріксон). Типологія девіацій за Р. Мертоном (інновація, ритуалізм, ретретизм, бунт). Поняття соціального контролю.

Тема 6. Етносоціологія

Предмет етносоціології, причини його виникнення. Поняття етносу. Теорія етногенезу Л. Гумільова. Рівні етнічної ієрархії. Етнічні процеси: консолідація, асиміляція, інтеграція. Історичні форми етносу: рід, плем'я, народність, нація. Поняття «етноцентризм», «націоналізм» та «шовінізм». Український етнос: історія, сучасність.

Тема 7. Соціологія сім'ї та шлюбу

Визначення сім'ї та шлюбу. Виникнення сім'ї, життєвий цикл та її історичні етапи. Історичні форми шлюбів. Типологія сім'ї. Функції сім'ї. Сучасні проблеми української сім'ї та заходи демографічної політики.

Тема 8. Соціологія масових комунікацій

Поняття «масова комунікація» та «масова інформація». Соціальна природа та історична обумовленість масових комунікацій. Статус мас-медіа. Парадигми вивчення масової комунікації. Постмодерністські перспективи масової комунікації.

Тема 9. Економічна соціологія як наука

Предмет, завдання та функції економічної соціології. Процес становлення економічної соціології у світовій та вітчизняній науці. Поняття «діяльність». Інтерес як мотивація діяльності людини. Поняття господарської культури та влади. Взаємозв'язок економічної соціології з іншими науками. Роль економічної соціології у вдосконаленні торговельно- економічної сфери нашої держави.

Тема 10. Організація і проведення соціологічного дослідження

Поняття соціологічного дослідження. Класифікація видів соціологічного дослідження. Програма дослідження. Вибірка в соціологічному дослідженні. Типи відбору. Методи збирання соціологічної інформації. Анкета – основний інструмент дослідження. Структура анкети. Обробка та аналіз первинної соціологічної інформації. Основні етапи обробки емпіричних даних. Комп'ютерні програми. Підсумкові документи.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні питання теорії соціології												
Тема 1.	6	2	2	-		2	6	0,5	0,5		1	4
Тема 2.	6	2	2	-		2	6	-	0,5		1	5,5
Тема 3.	6	2	2	-		2	6	0,5	1		1	4,5
Разом за змістовим модулем 1	18	6	6	-	-	6	18	1	2		3	12
Змістовий модуль 2. Особистість в системі культури												
Тема 4.	9	2	2	-	-	5	9	0,5	-		1	7,5
Тема 5.	8	2	2	-	-	4	8	-	0,5		1	6,5
Тема 6.	7	1	1	-	-	5	7	-	0,5		0,5	6
Тема 7.	7	1	1	-	-	5	7	-	0,5		0,5	6
Тема 8.	8	2	2	-	-	4	8	-	-		1	7
Тема 9.	8	2	2	-	-	4	8	0,5	-		1	6,5
Тема 10.	7	1	1	-	-	5	7	-	0,5		1	5,5
Разом за змістовим модулем 2	54	11	11	-	-	32	54	1	2		6	45
Усього годин	72	17	17	-	-	38	72	2	4	-	9	57

5. Теми семінарських занять

Не передбачено.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Соціологія як наука про суспільство	2	0,5

2	Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	2	0,5
3	Соціологічна теорія суспільства	2	1
4	Особистість у системі соціальних зв'язків	2	-
5	Девіантна поведінка та соціальний контроль	2	0,5
6	Етносоціологія	1	0,5
7	Соціологія сім'ї та шлюбу	1	0,5
8	Соціологія масових комунікацій	2	-
9	Економічна соціологія як наука	2	-
10	Організація і проведення соціологічного дослідження	1	0,5
	Всього	17	4

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Соціологія як наука про суспільство	2	4
2	Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	2	4
3	Соціологічна теорія суспільства	2	4
4	Особистість у системі соціальних зв'язків	5	7
5	Девіантна поведінка та соціальний контроль	4	6
6	Етносоціологія	5	7
7	Соціологія сім'ї та шлюбу	5	6
8	Соціологія масових комунікацій	4	7
9	Економічна соціологія як наука	4	6
10	Організація і проведення соціологічного дослідження	5	6
	Індивідуальне завдання (в тому числі)	-	9
	Всього	38	66

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Для денної форми навчання – не передбачено.

Для заочної форми навчання – контрольна робота (9 годин).

Виконання контрольної роботи дозволяє познайомитися з базовою навчальною та науковою літературою, самостійно опрацювати її та, відповідаючи на питання контрольної роботи, запам'ятати основні положення курсу. Питання кожного з варіантів контрольної роботи охоплюють різні теми курсу. Варіант контрольної роботи обирається студентом відповідно до останньої цифри залікової книжки з тематики контрольних робіт з соціології.

10. Методи навчання

При викладанні курсу передбачено використання сучасних та інноваційних методів, а саме традиційні методи (оповідання, бесіда, лекція, показ, демонстрація, твір на філософську тематику), пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладання, частково-пошуковий, евристичний метод, дослідження.

11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів *денної* форми (фахове спрямування «Менеджмент готельного, курортного та туристського сервісу», «Менеджмент міжнародного туризму»).

1. Методи поточного контролю по темах: усне індивідуальне опитування, підготовка доповідей з мультимедійними презентаціями, безмашинне тестування та комп'ютерне тестування в дистанційному курсі «Соціологія», письмовий контроль (есе).

2. До підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 35% балів від загальної кількості з дисципліни.

3. Екзамен проводиться письмово за білетами.

Методи контролю знань студентів *денної* форми (фахове спрямування «Менеджмент організацій міського господарства», «Менеджмент проектної діяльності», «Логістика»).

1. Методи поточного контролю по темах: усне індивідуальне опитування, підготовка доповідей з мультимедійними презентаціями, безмашинне тестування та комп'ютерне тестування в дистанційному курсі «Соціологія», письмовий контроль (есе).

2. Підсумкова залікова оцінка отримується за результатами поточного контролю.

Методи контролю знань студентів *заочної* форми:

1. Методи поточного контролю – усне опитування на практичних заняттях, виконання контрольної роботи.
2. До підсумкового контролю допускають студентів, які виконали контрольну роботу та отримали не менш, ніж 50% балів від поточного контролю.
3. Екзамен проводиться письмово за білетами.

12. Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання
(фахове спрямування «Менеджмент готельного, курортного та туристського сервісу», «Менеджмент міжнародного туризму»)

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30%	100%
10	10	10	6	6	5	5	6	6	6		
30			40								
70%											

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання
(фахове спрямування «Менеджмент організацій міського господарства», «Менеджмент проектної діяльності», «Логістика»)

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100%
10	15	15	9	8	8	9	8	9	9	
40%			60%							

**Розподіл балів, які отримують студенти
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2									Інд. завд.
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		30%	100%
20%					20%					30%		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73			D
60-63	задовільно		E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Зінчина О.Б. Курс лекцій з соціології (для студентів 2-3-го курсів денної і заочної форм навчання напрямів підготовки 6.030601 Менеджмент, 6.020107 Туризм, 6.140101 Готельно-ресторанна справа, 6.060102 Архітектура, 6.060101 Будівництво, 6.080101 Геодезія, картографія та землеустрій, 6.070101 Транспортні технології (за видами транспорту), 6.050702 Електромеханіка, 6.050701 Електротехніка

та електротехнології) / О.Б. Зінчина; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; – Х.: ХНАМГ, 2012. – 176 с.

2. Соціологія. Посібник для самостійного вивчення курсу (для студентів 1-3-го курсів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, усіх спеціальностей академії) / О. Б. Зінчина, Г. Т. Клименко, О. Ю. Кудрявцев, Л. О. Радіонова., К. С. Семенюк; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; – Х.: ХНАМГ, 2012.

3. Белова Л. А., Радионова Л. А. Социология: уч. пособие / Л. А. Белова, Л. А. Радионова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; – Х.: ХНАМГ, 2007.

4. Белова Л. О., Радионова Л. О. Социология: навч.-метод. посібник / Л. А. Белова, Л. А. Радионова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; – Х.: ХНАМГ, 2007.

14. Рекомендована література

Базова

1. Арон Р. Этапы развития социологической мысли / Р. Арон. – М., 1992.

2. Вебер М. Избранные произведения / М. Вебер. – М., 1998.

3. Вербець В. В. Соціологія. Навчальний посібник / К.: Кондор, 2009.

4. Гіденс Е. Соціологія / Е. Гіденс. – К. : Основи, 1999. – 726 с.

5. Захарченко М. В. Історія соціології (від античності до початку ХХ століття) / М. В. Захарченко, О. І. Погорілий. – К. : Либідь, 1993. – 334 с.

6. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціологія. Базовий курс: підручник / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков. – К. : Каравела, 2005. – 312 с.

7. Лукашевич М. П. Соціологія економіки: [підручник для студ. вищ. навч. закл.] / М. П. Лукашевич. – К. : Каравела, 2005. – 283 с.

8. Ритцер Дж. Современные социологические теории / Дж. Ритцер. – 5-е изд. СПб.: Питер, 2002. – 688 с.

9. Сірій С. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навч. посіб. / С. В. Сірій. – К. : Атака, 2004. – 480 с.

10. Соціологія: 100 питань – 100 відповідей: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Є.А. Подольська, Т.В. Подольська. – К.: Інкос, 2009.

11. Соціологія: [підручник для студ. вищ. навч. закл.]. – 2-ге вид./ за ред. В.Г. Городяненка. – К.: Академія, 2002. - 560 с.

12. Соціологія: навч. посіб. – 2-е вид. / за ред. С.О. Макеєва. – К. : Знання, 2003. – 455 с.

13. Соціологія підручник / за ред. В.М. Пічі. – 3-є вид., стереотип. – Л.: Магнолія, 2006, 2007. – 278 с.

14. Масионис Дж. Социология / Дж. Масионис. – 9-е изд. – СПб.: Питер, 2004. – 752 с.

15. Смелзер Н. Социология / Н. Смелзер. – М.: Феникс, 1998. - 688 с.

16. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования: Описание, объяснение, понимание социальной реальности / В. А. Ядов. – М., 1998.

17. Якуба О. О. Соціологія: Навч. посібник для студентів / О. О. Якуба. – Харків: Константа, 1996.

Допоміжна

1. Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма / М. Вебер // Изб. произведения. – М., 1990.
2. Григорьев С. И., Суббето А. И. Основы неклассической социологии / С. И. Григорьев, А. И. Суббето. – М., 2000.
3. Парсонс Т. Система современных обществ / Т. Парсонс. – М., 1997.
5. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество / П. Сорокин – М. : Политиздат, 1992.
6. Соціологія / П/р В. П. Андриющенко, М. І. Горлача. – К.-Х., 1998.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Российская государственная библиотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rsl.ru/>
4. Национальная электронная библиотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rsl.ru/>; <http://www.nel.nns.ru>
5. Библиотека М. Н. Грачева [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Grachev62.narod.ru